

Huvudman

Falu kommun
kontaktcenter@falun.se

Beslut

Datum 2025-04-09

Dnr SI 2024:7319

Sida **1 (8)**

Ärendet

Tillsyn av Anpassade grundskolan i Falu kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast den **13 juni 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande skolenhet och intyg efter avslutad utbildning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Falu kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § samt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Falu kommun ska vidta följande åtgärder

Skolenhet

1. Se till att verksamheten vid Anpassade grundskolan delas in i skolenheter som överensstämmer med skollagens krav. (1 kap. 3 § skollagen.)

Intyg efter avslutad utbildning

2. Se till att intyg utfärdas för elever som har avslutat sin utbildning i anpassad grundskola. Intyg för elever som avslutar sin utbildning i den anpassade grundskolan vårterminen 2025 ska bifogas redovisningen. (11 kap. 17 § skollagen.)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser anmäla kränkande behandling, anmälan till socialtjänsten, elevhälsa och ordningsregler.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2024:7319) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Anpassade grundskolan i Falu kommun och besökte skolbyggnaden Haraldsbo.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Anpassade grundskolan, Haraldsbo, följer gällande bestämmelser om skolenhet, intyg efter avslutad utbildning, anmäla kränkande behandling, anmälan till socialnämnden, elevhälsa och ordningsregler.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 19 och 20 mars 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Skolenhet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolverkets skolenhetsregister uppges att Anpassade grundskolan i Falu kommun är en skolenhet med årskurs 1–9.

Av inkommen dokumentation från huvudman och rektorn samt av intervju med rektorn, lärare och personal inom elevhälsan framgår att den anpassade grundskolan är förlagd till tre skolbyggnader.

Det framgår av inkommen dokumentation från rektorn att skolbyggnaderna benämns Haraldsbo, Tegelbruket och Slätta. I skolbyggnaden som benämns Haraldsbo går elever i årskurs 7–9, i skolbyggnaden som benämns Tegelbruket går elever i årskurs 1–9 och i skolbyggnaden som benämns Slätta går elever i årskurs 1–8.

Vidare framgår i intervju med rektorn att det är ungefär åtta kilometer mellan Haraldsbo och Tegelbruket och tio kilometer mellan Haraldsbo och Slätta. Lärarna uppger i intervju att de uppskattar att det från skolbyggnaden Haraldsbo är ungefär 15 minuter till Tegelbruksskolan med bil och till Slättaskolan 35 minuter med bil.

Av intervju med rektorn framgår att Falu kommun har beslutat om en ny anpassad grundskola som ska byggas där Tegelbruket ligger. Det kommer att uppföras en ny skolbyggnad där hela anpassade grundskolan ska få plats. Eleverna ska börja där till årsskiftet 2026/2027.

Rättslig reglering

Skolenhet definieras som av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad (1 kap. 3 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att begreppet skolenhet avser skolan i fysisk bemärkelse, det vill säga de byggnader, lokaler och utrymmen utomhus där huvudmannen bedriver sin verksamhet. För att flera byggnader ska anses som en skolenhet krävs att de ligger någorlunda nära varandra och på ett naturligt sätt hör ihop. Uttrycket används till exempel i samband med val av skola och mottagande i en vald skola. En enhet är inte automatiskt synonym med rektorns ansvarsområde eller andra organisatoriska indelningar som bestämts av huvudmannen. En rektorns ansvarsområde kan omfatta en eller flera skolenheter. En definition av vilken specifik skolenhet som avses är nödvändig, till exempel när man diskuterar en elevs rätt att gå i den skolenhet som ligger närmast hemmet (Prop. 2009/10:165 s. 216 f. och s. 633).

Skolväsendets överklagandenämnd (ÖKN) har i flera beslut bedömt att två skolbyggnader som ligger mellan en och två kilometer ifrån varandra inte kan betraktas som en skolenhet. Att skolorna hade samma rektor och budgetram respektive gemensam elevhälsa och viss gemensam personal saknade enligt nämnden betydelse (ÖKN:s beslut i ärenden med dnr 2014:127 och 2019:801).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att Falu kommun inte organiserar skolverksamheten i en skolenhet som överensstämmer med författningarnas krav. Utredningen visar visserligen att kommunen beslutat att det ska byggas en sammanhållen skolenhet för den anpassade grundskolan. Av utredningen framgår dock att elever kommer tas emot först vid årsskiftet 2026/2027 samt att skolverksamheten vid anpassad grundskola för närvarande bedrivs i tre skolbyggnader som inte ligger nära

varandra. Av skollagen framgår att en skolenhet är en organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra. Då de tre skolbyggnaderna inte ligger nära varandra kan de inte utgöra en skolenhet. Att Falu kommun organiserar de tre skolbyggnaderna som en skolenhet är därför en brist.

Intyg efter avslutad utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftligt inkommen dokumentation samt av intervju med rektorn framgår att eleverna på skolan läser ämnen. Vidare framgår av intervju med rektorn att det har varit grundprincipen att eleverna ges betyg. För elever som inte uppnår betygsriterierna i ett ämne sätts inget betyg.

Av intervju med rektorn framgår att det på skolan inte utfärdats något allmänt studieomdöme. I inkommen dokumentation uppger rektorn att vårdnadshavare till elever inte har begärt ett sådant intyg. Vidare framgår att intyg inte utfärdas för elever på skolan efter avslutad utbildning. Rektorn uppger att eleverna på skolan får betyg och att betygen är det intyg som eleverna får med sig.

Rättslig reglering

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i anpassade grundskolans ämnen (11 kap. 19 § skollagen).

Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D eller E användas. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E. För den elev som inte uppfyller betygsriterierna för betyget E, ska betyg inte sättas i ämnet (11 kap. 20 § skollagen).

Eleverna ska efter avslutad anpassad grundskola få intyg om den utbildning de gått igenom. Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska intyget kompletteras med ett allmänt studieomdöme. Studieomdömet ska avse elevens möjlighet att bedriva studier. Intyget ska undertecknas av läraren (11 kap. 17 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utfärda intyg. Av utredningen framgår att allmänt studieomdöme inte utfärdats då ingen elev eller vårdnadshavare har begärt ett sådant. Vidare framgår att inte heller intyg utfärdas för elever som avslutat sin utbildning på skolan. Av skollagen framgår att en elev efter avslutad utbildning ska få ett intyg om den utbildning de gått igenom. Vidare framgår att intyget kan

kompletteras med ett allmänt studieomdöme. Intyget är alltså obligatoriskt och ska ges till varje elev som genomgått utbildningen i anpassade grundskolan. Att så inte gjorts är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Falu kommuns verksamhet vid Anpassade grundskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skolenhet och intyg efter avslutad utbildning. Det finns därför skäl att förelägga Falu kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Anmäla kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elever framgår att det händer att elever inte är snälla mot varandra. En elev uppger att elever kan retas när vuxna inte ser. Vidare uppger eleverna att vuxna kan visa "stopp-handen". Eleverna tycker det blir bättre en kort stund då lärarna har sagt till. Samtliga lärare uppger i intervju att de agerar om de får kännedom att en elev kränkts. Av intervju med personal inom elevhälsan och rektorn framgår att personal pratar direkt med eleverna i de fall en elev skulle ha utsatts för en kränkning.

Av inkommen dokumentation samt av intervju med lärare och personal inom elevhälsan framgår att det finns ett trygghetsteam. Vidare framgår det av inkommen dokumentation att trygghetsteamet kopplas in om en elev utsatts för kränkande behandling. I intervju med elevhälsan framgår även att trygghetsvandringar genomförs årligen där elever kan identifiera otrygga platser.

Av inkommen dokumentation framgår att det skett en kränkingsanmälan från november 2023 till mars 2025. Av intervju med lärare och personal inom elevhälsan framgår att det kan förekomma kränkningar. Det kan dels bero på att elever har vissa behov och utmaningar i sociala sammanhang vilket kan leda till missförstånd. I intervju med lärare, personal inom elevhälsan och rektorn framgår att det är en personaltät verksamhet. Personal inom elevhälsan och rektorn uppger i intervju att det är vuxna med eleverna hela tiden. Lärare och rektorn uppger i intervjun att det bara

gjorts en anmälan om kränkande behandling och att det speglar hur det är på skolan. Det framkommer av inkommen dokumentation samt av intervju med lärare och rektorn att elever på skolan kan bli utsatta av elever från andra skolor, till exempel på lokalbussen. I intervju med rektorn framgår att de har ett samarbete med grundskolan för att undvika dessa situationer. Personal tar kontakt med mentor och rektor för den elev som har kränkt någon och de kontaktar i sin tur vårdnadshavaren till den elev som har kränkt någon.

Av intervju med lärare och rektor framgår vidare att kränkningar ska anmälas i ett digitalt system samt att det varit problem att registrera anmälningar i det digitala systemet. Anmälningar får därför nedtecknas utanför systemet och lämnas till rektorn. Av intervju med rektorn framgår att huvudmannen, trots problem med det digitala systemet, kan ta del av anmälningar. På huvudmannanivå finns en person som är ansvarig för att ta emot anmälningar om kränkande behandling. Anmälan skickas just nu direkt till den personen.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till socialnämnden

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation samt av intervju med lärare, personal inom elevhälsan och rektorn framgår att skolan gör anmälan till socialtjänsten om rektorn eller personalen får kännedom om eller misstänker att en elev far illa.

Rättslig reglering

Myndigheter vars verksamhet berör barn och unga, och anställda hos sådana myndigheter, är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa (14 kap. 1 § socialtjänstlagen [2001:453] och 29 kap. 13 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att det på skolenheten finns skolsköterska, kurator samt specialpedagog och speciallärare. I intervju med personal inom elevhälsan berättar skolpsykologen att hen är anställd centralt och är på skolan cirka 20 procent. I intervju med personal inom elevhälsan framgår att även skolläkaren är anställd centralt. Skolläkaren deltar i elevhälsoteamens möten.

Rättslig reglering

För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation samt av intervjuer med elever, lärare, personal inom elevhälsan och rektorn framgår att det finns ordningsregler.

I intervju med elever framgår att eleverna känner till reglerna, de har bland annat diskuterats vid klassråd. En elev säger att de tagit upp att de inte ska ha mobiltelefoner under lektionerna. Nu när de har regler om det är det mycket bättre. I intervju med lärare framgår att eleverna är med och utformar reglerna. Vidare framgår i intervju med lärare och rektorn att lärarna tar upp reglernas efterlevnad med eleverna samt att reglerna omarbetas tillsammans med eleverna.

Rättslig reglering

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna (5 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Joakim Öberg.

Utredaren Sara Angeria har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Helena Maslov medverkat.